

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 8218
Ημερομ. Κατάθεσης: 10/9/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 10/09/2026

Της: Αθανασίου Μαρίας, Βουλευτού Β΄2 Δυτικού Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Την κ. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Τον κ. Υπουργό Υγείας
Τον κ. Υπουργό Εθνικής Άμυνας
Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών

Θέμα: «Κίνδυνος αποκλεισμού ατόμων με αναπηρία από το Πρόγραμμα “Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία” λόγω μη αποδοχής πιστοποιήσεων αναπηρίας από τους αρμόδιους για την αναπηρία φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ” & “ΑΑΥΕ”, αλλά και πιστοποιήσεων περί αναπηρίας από τις παλαιές αρμόδιες Νομαρχιακές Υγειονομικές Επιτροπές, που γίνονταν αποδεκτές στην πιλοτική φάση του ως άνω Προγράμματος»

Κυρίες και Κύριοι Υπουργοί,

Ο «Σύλλογος Φίλων Παιδιών, Εφήβων, Ενηλίκων ΑμεΑ και όλων των παιδιών με την επωνυμία “Εθελοντούμε”», σε επικοινωνία του μαζί μας, μας έθεσε ένα ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα που έχει προκύψει από το νέο κανονιστικό πλαίσιο του Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» και ειδικότερα, ως προς τις πιστοποιήσεις αναπηρίας που γίνονται αποδεκτές στις αρμόδιες δημόσιες Υπηρεσίες, προκειμένου για την υποβολή έγκυρης αίτησης προς ένταξη στους ωφελούμενους του ανωτέρω προγράμματος. Συγκεκριμένα, το πρόβλημα έγκειται στο ότι, παρά το ότι αποτελούν νομότυπες πιστοποιήσεις αναπηρίας, τόσο οι σχετικές αποφάσεις από τις επί τούτου Επιτροπές των φορέων Ανώτατης Στρατού Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΣΥΕ), Ανώτατης Ναυτικού Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΝΥΕ), Ανώτατης Αεροπορίας Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΑΥΕ), όσο και οι διάρκειας εφ’ όρου ζωής αποφάσεις των παλαιών αρμόδιων Νομαρχιακών Υγειονομικών Επιτροπών, η νέα σχετική Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), δεν τις κατονομάζει ρητά στο άρθρο “5”, εντός του κειμένου της, ως αποδεκτές πιστοποιήσεις για την ένταξη στη λίστα δικαιούχων των ΑμεΑ που θέλουν να καταστούν ωφελούμενοι του Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία». Η απουσία της σχετικής αναφοράς, εύλογα, δημιουργεί αμφιβολίες στα ΑμεΑ και στους προστατευόμενούς τους για το κατά πόσο οι αποφάσεις των παραπάνω Επιτροπών θεωρούνται έγκυρες.

Το ζήτημα κρίνεται, ως ιδιαίτερα επείγον, καθώς, ενδέχεται, πολίτες με αναπηρία οι οποίοι διαθέτουν νόμιμα εκδομένες και εν ισχύ πιστοποιήσεις αναπηρίας από τα ανωτέρω σε προηγούμενο χρόνο θεσμοθετημένα κρατικά υγειονομικά όργανα, να μην μπορούν, πλέον, να υποβάλουν αίτηση για την ένταξη στο πρόγραμμα “Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία” με την πρόφαση ότι, δεν είναι έγκυρος/προβλεπόμενος ο πάλαι ποτέ δημόσιος φορέας που έχει πιστοποιήσει την αναπηρία τους. Ως εκ τούτου, κρίνονται αναγκαίες οι σχετικές διευκρινίσεις σας και η εύλογη επιβεβαίωσή σας, δια μιας σαφούς απάντησης στα ερωτώμενα παρακάτω στην παρούσα, περί του ότι οι ανωτέρω απαριθμούμενοι δημόσιοι φορείς, όποτε γνωμάτευσαν περί πιστοποίησης αναπηρίας, λειτούργησαν έγκυρα και νομότυπα, οπότε, η διατυπωμένη επί των σχετικών βεβαιώσεων κρίση τους οφείλει να γίνεται αποδεκτή, κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων που αφορούν στην ένταξη ενδιαφερόμενων στο πρόγραμμα “Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία”, που πρόσφατα ολοκληρώθηκε.

Κρίνονται, δηλαδή, αναγκαίες οι διευκρινίσεις σας, κατ’ αρχάς, για την αποδοχή των πιστοποιήσεων από τους φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ” και “ΑΑΥΕ”, ως εγκύρων, για τη μη κατάργηση της εγκυρότητας των εφ’ όρου ζωής αποφάσεων περί αναπηρίας των παλαιών Νομαρχιακών Υγειονομικών Επιτροπών, για την εφαρμογή της παρ. 3, του άρθρου 9, του Ν. 5322/2026, για την πρόθεσή σας να τροποποιηθεί καταλλήλως του άρθρο 5, της ΚΥΑ 18867/2026, καθώς και για τη διασφάλιση από μέρους σας, περί του ότι, κανένας ενδιαφερόμενος δεν θα απωλέσει δικαίωμα ή προθεσμία προκειμένου να ενταχθεί στη λίστα ωφελούμενων του Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» εξ’ αιτίας της κατοχής πιστοποίησης αναπηρίας από τους ανωτέρω απαριθμούμενος φορείς. Θεωρούμε ότι το ζήτημα αφορά άμεσα στην ανεξάρτητη διαβίωση, στην αυτονομία, στην αξιοπρέπεια, στην ισότιμη μεταχείριση και στην πραγματική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε μία θεσμοθετημένη κοινωνική παροχή.

Επιχειρώντας μια πιο λεπτομερή προσέγγιση του θέματος της παρούσας, στην περ. α΄, της παρ. 2, του άρθρου 5, του Ν.5322/2026, προβλέπεται πιστοποίηση αναπηρίας του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας με ισχύ εφ’ όρου ζωής ή, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις του νόμου, αντίστοιχες πιστοποιήσεις των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Επομένως, ο ίδιος ο νομοθέτης δεν ορίζει αποκλειστικά το ΚΕΠΑ ως μόνο αρμόδιο για την πιστοποίηση αναπηρίας που μπορεί να ληφθεί υπόψη. Παράλληλα, στην παρ. 3, του άρθρου 9, του Ν.5322/2026, προβλέπεται ειδική διαδικασία για τις πιστοποιήσεις των Υγειονομικών Επιτροπών των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και τον καθορισμό της ημερομηνίας από την οποία καθίσταται δυνατή η υποβολή τους.

Αντίθετα, στην περ. α΄, της παρ. 1, του άρθρου 5, της ΚΥΑ 18867/06.08.2026, ως προϋπόθεση επιλεξιμότητας για να καταστούν ωφελούμενοι του Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» οι όποιοι αιτούντες, αναφέρεται: «Έχουν πιστοποίηση αναπηρίας του

Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας με ισχύ εφ' όρου ζωής.» Η συγκεκριμένη διατύπωση δεν περιλαμβάνει ρητή αναφορά: **(α)** στις αποφάσεις περί πιστοποίησης αναπηρίας της ΑΣΥΕ, **(β)** στις σχετικές αποφάσεις της ΑΝΥΕ, **(γ)** στις σχετικές αποφάσεις της ΑΑΥΕ και ούτε **(δ)** στις παλαιές, εφ' όρου ζωής αποφάσεις περί αναπηρίας των πάλαι ποτέ Νομαρχιακών Υγειονομικών Επιτροπών. Ως εκ τούτου, η πρόκληση κωλύματος για ένταξη στο παραπάνω Πρόγραμμα λόγω μιας ενδεχόμενης «στενής» ερμηνείας του όλου κανονιστικού πλαισίου από κάποια εντεταλμένα στελέχη δημοσίων Υπηρεσιών για την αξιολόγηση των αιτήσεων ένταξης στο ως άνω Πρόγραμμα είναι ανά πάσα στιγμή αναμενόμενη και πιθανή.

Είναι, εξ' άλλου, πολύ πιθανό, δεδομένης της παραπάνω παράλειψης στην επίμαχη ΚΥΑ, δικαιούχοι ένταξης στο Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», όταν αυτό βρίσκονταν στην πιλοτική του φάση, με μια κατά γράμμα ανάγνωση και αξιολόγηση, στη βάση της ανωτέρω ΚΥΑ, να μην μπορούν να καταστούν, πλέον, ωφελούμενοι στο ίδιο, μόνιμο Πρόγραμμα, ως μη όφειλε, **χωρίς να έχουν ακυρωθεί θεσμικά οι ανωτέρω περιπτώσεις αλλότριας προέλευσης γνωματεύσεων περί αναπηρίας.** Σημειωτέο, δε, κιόλας ότι, εκτός των στρατιωτικών, υπάρχουν και περιπτώσεις δημοσίων υπαλλήλων αλλά και πολιτών, των οποίων η αναπηρία έχει κριθεί (πχ) μόνον από την ΑΣΥΕ, στο πλαίσιο των κατά περίπτωση ισχυουσών διατάξεων.

Αντίστοιχα, τον ίδιο κίνδυνο αντιμετωπίζουν πολίτες που εξακολουθούν να διαθέτουν εφ' όρου ζωής αποφάσεις πιστοποίησης αναπηρίας των παλαιών αρμόδιων για την αναπηρία Νομαρχιακών Υγειονομικών Επιτροπών. Οι συγκεκριμένες επιτροπές καταργήθηκαν με τον Ν.3863/2010. Η κατάργηση, όμως, του οργάνου που εξέδωσε μία διοικητική πράξη δεν σημαίνει, αυτομάτως ότι, παύει να ισχύει η νόμιμα εκδοθείσα εφ' όρου ζωής πιστοποίηση αναπηρίας στην οποία έχει προβεί, όταν η νομοθεσία εξακολουθεί να της αναγνωρίζει έννομα αποτελέσματα. Και το σημαντικότερο: Η ίδια η Πολιτεία είχε επιλέξει να αναγνωρίσει ρητά αυτές τις αποφάσεις στο πιλοτικό Πρόγραμμα του Προσωπικού Βοηθού. Επομένως, ο πολίτης που κατείχε τέτοια απόφαση είχε δημιουργήσει εύλογη πεποίθηση ότι η νόμιμη εφ' όρου ζωής πιστοποίησή του αποτελεί αποδεκτό αποδεικτικό στοιχείο της αναπηρίας του για τον συγκεκριμένο θεσμό. Για το λόγο αυτό, μια συμπληρωματική είτε νομική τροπολογία, είτε εγκύκλιος επί του ως άνω θέματος, είναι προφανέστατα επιτακτική. Το προηγούμενο προτεινόμενο θεωρούμε ότι το καθιστά αναγκαίο ο σεβασμός προς τις αρχές: **(i)** της ισότητας, **(ii)** της ίσης μεταχείρισης, **(iii)** της χρηστής διοίκησης, **(iv)** της εμπιστοσύνης του διοικουμένου στη Δημόσια Διοίκηση, **(v)** της συνέχειας της Δημόσιας Διοίκησης, **(vi)** της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας, καθώς και **(vii)** της ουσιαστικής εφαρμογής του ανθρώπινου δικαιώματος στην αξιοπρεπή διαβίωση.

Κλείνοντας την τοποθέτησή μας στα της παρούσας, πιστεύουμε ότι, ο θεσμός του Προσωπικού Βοηθού για Άτομα με Αναπηρία δημιουργήθηκε για να υπηρετεί την αξιοπρεπή διαβίωση, την αυτονομία και την ισότιμη συμμετοχή των ανθρώπων με αναπηρία στην ελληνική κοινωνία. Η

μετάβαση από το πιλοτικό στο μόνιμο σχετικό Πρόγραμμα δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα, συνάνθρωποί μας, που μέχρι χθες, διέθεταν νομότυπη και αποδεκτή πιστοποίηση αναπηρίας να βρίσκονται, σήμερα, αντιμέτωποι με έναν αποκλεισμό από την κορυφαία θεσμική κοινωνική παροχή για την ιδιαιτερότητά τους λόγω μιας προβληματικής παράλειψης σε κανονιστικό κείμενο. Κρίνουμε ότι η πρόσβαση των αναπήρων συμπολιτών μας σε ένα τόσο σοβαρό δικαίωμα δεν μπορεί να χάνεται επειδή άλλαξε η διοικητική διαδικασία για την παροχή του. Μία αναπηρία δεν γίνεται λιγότερο πραγματική, επειδή πιστοποιήθηκε από διαφορετικό αρμόδιο κρατικό υγειονομικό όργανο. Και κυρίως: Κανένας άνθρωπος με αναπηρία δεν πρέπει να μείνει εκτός του Προσωπικού Βοηθού εξ' αιτίας ενός διοικητικού, κανονιστικού ή τεχνικού κενού.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτώνται οι κ. κ. Υπουργοί:

1. Προτίθεστε να προβείτε σε μια συμπληρωματική παρέμβαση επί της ως άνω ΚΥΑ 18867/2026, είτε με νομική τροπολογία, είτε με έκδοση ερμηνευτικής υπηρεσιακής εγκυκλίου επί του θέματος της παρούσας, ώστε να μην αποκλείονται από την ένταξη στους ωφελούμενους από το Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» ανάπηροι συμπολίτες μας που έχουν σχετική πιστοποίηση αναπηρίας εκδομένη, σε πρότερο χρόνο, από τους αρμόδιους για την αναπηρία φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ”, “ΑΑΥΕ”, αλλά και από επιφορτισμένες με το σχετικό καθήκον παλαιές Νομαρχιακές Υγειονομικές Επιτροπές;

2. Γίνονται σήμερα αποδεκτές, κατά την ακολουθούμενη καθημερινή υπηρεσιακή πρακτική, παρά τη σχετική παράλειψη στην ΚΥΑ 18867/2026, οι νέες αιτήσεις ενδιαφερόμενων για ένταξη στο Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», που παρουσιάζουν προς αξιολόγηση πιστοποίηση αναπηρίας η οποία προκύπτει από σχετικές αποφάσεις των αρμόδιων για την αναπηρία φορέων “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ” και “ΑΑΥΕ”; Αν όχι, από ποια ημερομηνία και εξής θα γίνονται αποδεκτές οι εν λόγω πιστοποιήσεις αναπηρίας;

3. Θα λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες για να καθίστανται αποδεκτές οι ισχύος εφ' όρου ζωής αποφάσεις πιστοποίησης αναπηρίας των πάλαι ποτέ Νομαρχιακών Υγειονομικών Επιτροπών, που εξακολουθούν να ισχύουν και είχαν αξιολογηθεί θετικά, προκειμένου να καταστεί ωφελούμενος συμπολίτης μας στο μόνιμο Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», εφόσον, κατόπιν πρότερης σχετικής αίτησής του, είχε ενταχθεί στο εν λόγω Πρόγραμμα, όταν αυτό βρισκόταν ακόμα στην πιλοτική του φάση;

4. Θα λάβετε τις απαραίτητες πρωτοβουλίες για να μην απορρίπτει το πληροφορικό σύστημα της αρμόδιας δημόσιας Υπηρεσίας που υποδέχεται τις πιστοποιήσεις αναπηρίας που συνοδεύουν τις αιτήσεις για ένταξη στο μόνιμο Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», εκείνες τις σχετικές πιστοποιήσεις που έχουν εκδοθεί από τους αρμόδιους για την αναπηρία

φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ”, “ΑΑΥΕ”, αλλά και από αρμόδια επιφορτισμένες με το σχετικό καθήκον παλαιές Νομαρχιακές Υγειονομικές Επιτροπές;

5. Θα λάβετε την απαραίτητη μέριμνα προς διασφάλιση του ότι κανένας συμπολίτης μας δεν θα χάσει προθεσμία ή δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», επειδή το αρμόδιο πληροφορικό σύστημα δεν κάνει αποδεκτή την πιστοποίηση αναπηρίας του, επειδή έχει εκδοθεί από τους αρμόδιους για την αναπηρία φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ”, “ΑΑΥΕ”, αλλά και από τις σε παλαιότερο χρόνο αρμόδια επιφορτισμένες με το σχετικό καθήκον παλαιές Νομαρχιακές Υγειονομικές Επιτροπές;

6. Θα λάβετε την απαραίτητη μέριμνα προς διασφάλιση του ότι, όσοι είχαν γίνει δεκτοί ή μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση, βάσει των ανωτέρω αναφερόμενων εντός του προηγούμενου ερωτήματος πιστοποιήσεων αναπηρίας, στο πιλοτικό Πρόγραμμα «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» δεν θα βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση, κατά τη μετάβαση στο αντίστοιχο, νέο, ίδιου περιεχομένου μόνιμο Πρόγραμμα;

7. Για ποιον λόγο η ισχύουσα σήμερα ΚΥΑ 18867/2026 δεν συμπεριλαμβάνει την προηγούμενη ρητή πρόβλεψη της ΚΥΑ 28458/2022, που αποδέχεται τις πιστοποιήσεις από τους αρμόδιους για την αναπηρία φορείς “ΑΣΥΕ”, “ΑΝΥΕ”, “ΑΑΥΕ”, αλλά και από επιφορτισμένες με το σχετικό καθήκον παλαιές Νομαρχιακές Υγειονομικές Επιτροπές, προκειμένου για την ένταξη ενδιαφερόμενων στους ωφελούμενους του Προγράμματος «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 47373/2023;

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Αθανασίου Μαρία